

Praatplaat

Databronnen en effecten van data-ondersteund werken

Introductie

Data speelt een steeds belangrijkere rol in het versterken en toekomstbestendig maken van zorg. Wanneer we data niet alleen verzamelen, maar ook doelgericht benutten, kan deze de kwaliteit en efficiëntie van zorg verbeteren. Zo draagt data bij aan beter onderbouwde besluitvorming, slimmere en efficiëntere processen en ondersteuning die beter aansluit op de behoeften van mensen met een beperking en de professionals die hen dagelijks begeleiden.

Maar om welke meer concrete effecten gaat het, op de korte en lange termijn? En welke databronnen en data-activiteiten horen daarbij? Daar gaat deze praatplaat over.

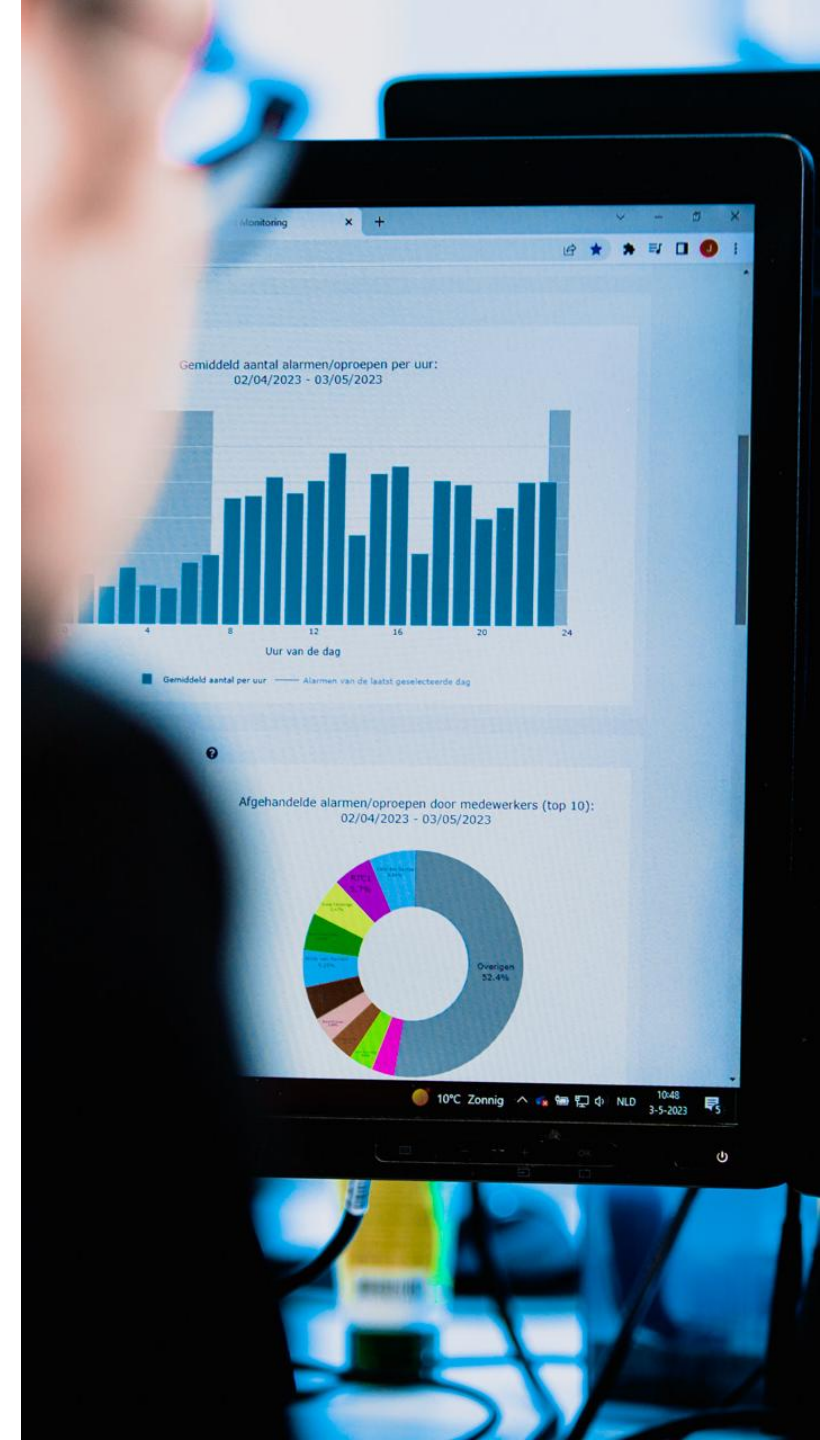
In de praatplaat hebben we ervoor gekozen om te laten zien met welke databronnen – en de ontsluiting van data via een dataplatform – welke effecten in potentie bereikt kunnen worden. De praatplaat biedt daarmee een startpunt voor het gesprek tussen verschillende collega's (primaire proces, data en ICT, financiën) op verschillende niveaus (werkvloer, management en bestuur) in zorgorganisaties of een samenwerkingsverband: wat willen we bereiken met data-ondersteund werken, en welke data-activiteiten horen daarbij?

Verantwoording

Kennis over de korte- en langetermijneffecten van data-ondersteund werken is opgehaald in brainstormsessies met het projectteam van Leren Werken met Data¹ en met adviseurs en onderzoekers van Academy Het Dorp. Hieruit is een eerste versie van de praatplaat ontwikkeld, waar vervolgens feedback op gegeven is. Ook hebben data-projectleiders van vijf gehandicaptenzorgorganisaties feedback gegeven.

Er is, voor zover wij op dit moment weten, geen wetenschappelijk onderzoek naar effecten van data-ondersteund werken in de gehandicaptenzorg; de beschreven effecten zijn daarom niet getoetst. Naast de databronnen en effecten die in de praatplaat genoemd staan, zijn er waarschijnlijk nog andere databronnen en effecten. En de mate waarin effecten bereikt worden is mede afhankelijk van de inrichting van data-ondersteund werken in zorgorganisaties. De praatplaat is hiermee nadrukkelijk een startpunt voor gesprek om een gezamenlijk beeld te krijgen.

1. Meer over het programma: [Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg](#)

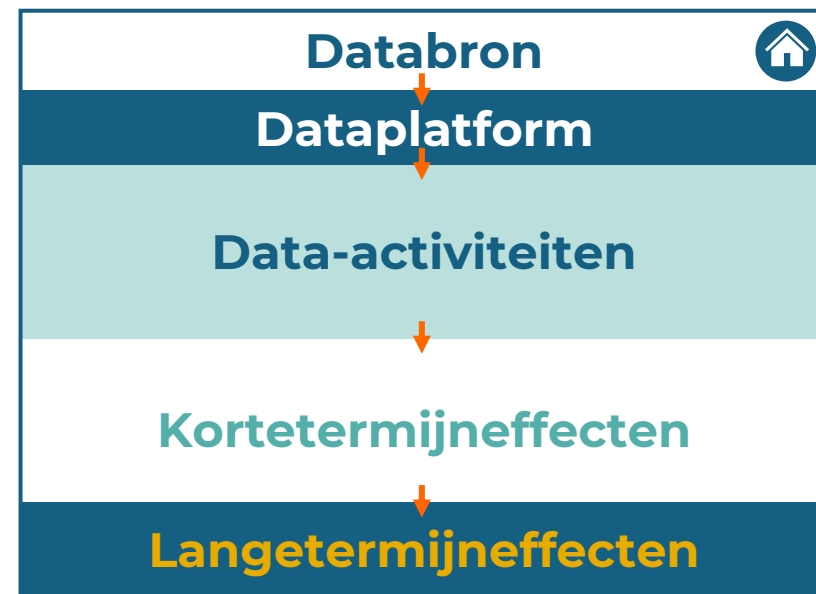
De praatplaat

De praatplaat geeft op een systematische manier inzicht in korte- en langetermijneffecten van data-ondersteund werken en welke databronnen en data-activiteiten daarmee gepaard gaan. Alles moet bijdragen een toekomstbestendige gehandicaptenzorg.

Op de [volgende pagina](#) vind je de doorklikbare overzichtskaart waarop databronnen, data-activiteiten en effecten van data-ondersteund werken benoemd worden. Vanuit deze pagina kan je inzoomen op de effecten van bepaalde manieren van data-ondersteund werken door bovenin op één van de databronnen te klikken. Door op de databron te klikken kom je op de praatplaat die hieraan gerelateerd is. Aan de hand van de figuur rechts leggen we uit hoe je deze praatplaat leest.

- Je start bovenaan bij de databron, welke idealiter ontsloten wordt via een dataplatform.
- De data die via het dataplatform beschikbaar is, kan worden gebruikt voor diverse 'data-activiteiten'.
- Als je de oranje lijnen verder omlaag volgt kom je bij de kortetermijneffecten die hiermee bereikt kunnen worden.
- De onderste laag geeft de langetermijneffecten weer. De resultaten op dit niveau zijn vaak niet direct zichtbaar, of direct toe te wijzen aan één manier van data-ondersteund werken. Maar het zijn wel de effecten die bijdragen aan een toekomstbestendige gehandicaptenzorg.
- Op elke pagina vind je rechtsboven een huisje, als je hierop klikt, kom je weer op de overzichtspagina.

Gebruik dit document als een praatplaat om binnen je organisatie of samenwerkingsverband te spreken over welke effecten je kunt verwachten van data-ondersteund werken. Naast de bronnen en effecten die in deze kaart vermeld zijn, zijn er uiteraard nog veel meer, deze kaart vormt een startpunt om hierover in gesprek te gaan en gezamenlijk een beeld te krijgen waarom je met data-ondersteund werken start.

Toekomstbestendige gehandicaptenzorg

Voorbeelden van
Databronnen

Wearable voor
(zelf)monitoring

Technologie ter ondersteuning
van dagstructuur

Zorgoproep- en
alarmsystemen

MIC meldingen

ECD

Roosterplanning
systeem

Dataplatform

Data-
activiteiten

Meetwaarden,
signalen & trends

Herinnering
ontvangen voor
afspraken en
activiteiten

Inzicht in benodigde
ondersteuning en
zorg

AI-assistent

Spraakgestuurd
rapporteren met
behulp van AI

Data ondersteunde
capaciteitsplanning

Robuuste data-
infrastructuur
inrichten

Inzichtelijke
planning

Vroegsignalering

Sentiment analyse
van rapportages

Data
beschikbaar en
betrouwbaar

Samenvattingen,
tekst suggesties

Aanbevelingen
voor (zorg)
handelingen

Zelfmonitoring

Overzicht krijgen
in planning en
afspraken

(Snelle) signalering
verandering gedrag
gezondheid en
risico's

Aanpassen
zorgprofiel

Trends en
bijzonderheden
visualiseren

Data gebruiken
en analyseren

Ondersteuning
ontvangen bij
administratieve
taken

Verkrijgen van
inzichten en
voorspellingen
personeelsplanning

Korte
termijn
effecten

Meer inzicht in
patronen

Minder
afhankelijkheid

Passend zorgprofiel

Eenduidige
informatie

Real-time
informatie

Betere strategische
personeels- planning

Veiliger data
gebruik

Betere data
governance

Clïënt heeft meer
eigen keuze in
handelingen en
acties

Betere afstemming
zorgvraag -
zorgaanbod

Beter onderbouwde
punten om in MDO's
te bespreken

Informatie
sneller
beschikbaar

Minder
registratielast/
administratieve
druk personeel

Inzicht in
vaardigheden
team

Betere
voorspelling
personeels-krapte

Betere data
lineage

Vergroten
veiligheid

Betere
prioritering
cliëntenzorg

Betere
samenwerking
communicatie en
overdracht

Verlaging
werkdruk

Doelmatige
inzet personeel

Minder PNIL

Zelf kunnen handelen
op signalen of
metingen

Consistentere
kwaliteit zorg

Minder onnodige
controles en
handelingen

Meer tijd voor
persoonlijk
contact cliënt

Minder ziekteverzuim

Verkrijgen van
financiële
dashboards en
inzichten

Mogelijkheid tot
uitwisselingen tussen
organisaties

Makkelijkere
naleving wet- en
regelgeving,
privacy en AVG

Lange
termijn
effecten

Meer eigen
regie cliënt

Betere
kwaliteit zorg

Efficiëntere
zorg

Meer
werkplezier

Betere
continuïteit
personeel

Financieel
gezond

Efficiëntere
organisatorische
processen

Wearable voor
(zelf)monitoring

Dataplatform

Meetwaarden,
signalen & trends

Data-activiteiten

Zelfmonitoring

Voorbeelden: Meten of
signaleren van
saturatie of glucose

(Snelle) signalering
verandering gedrag
gezondheid en
risico's

Vroegsignalering

Aanpassen zorgprofiel
Indien nodig

Korte termijn effecten

Zelf kunnen
handelen op
signalen of
metingen

Meer inzicht
in patronen

Cliënt heeft meer
eigen keuze in
handelingen en
acties

Betere afstemming
zorgvraag - zorgaanbod

Passend
zorgprofiel

Minder
afhankelijkheid

Vergroten
veiligheid

Minder onnodige
controles en
handelingen

Betere prioritering
cliëntenzorg
*Bepalen welke
zorgactiviteiten meer of
minder voorrang krijgen*

Lange termijn effecten

Meer eigen
regie cliënt

Betere
kwaliteit zorg

Efficiëntere
zorg

Meer
werkplezier

Betere
continuïteit
personeel

Financieel
gezond

Efficiëntere
organisatorische
processen

Dataplatform

Inzichtelijke
planningOverzicht krijgen in
planning en
afsprakenHerinnering
ontvangen voor
afspraken en
activiteitenData-
activiteitenKorte
termijn
effectenMeer inzicht
in patronenCliënt heeft meer
eigen keuze in
handelingen en
actiesMinder
afhankelijkheidConsistentere kwaliteit
zorg
*Zelfde niveau en uitvoering
van zorg, ongeacht
medewerker of moment*Minder onnodige
controles en
handelingenLange
termijn
effectenMeer eigen
regie cliëntBetere
kwaliteit zorgEfficiëntere
zorgMeer
werkplezierBetere
continuïteit
personeelFinancieel
gezondEfficiëntere
organisatorische
processen

Zorgoproep- en
alarmeringssystemen

Dataplatform

Inzicht in benodigde
ondersteuning en
zorgData-
activiteiten(Snelle) signalering
verandering gedrag,
gezondheid en risico's

Vroegsignalering

Aanpassen zorgprofiel
*Indien nodig*Korte
termijn
effectenVergroten
veiligheidBetere afstemming
zorgvraag -
zorgaanbodPassend
zorgprofielMinder onnodige
controles en
handelingenBetere prioritering cliëntenzorg
*Bepalen welke zorgactiviteiten
meer of minder voorrang krijgen*Lange
termijn
effectenMeer eigen
regie cliëntBetere
kwaliteit zorgEfficiëntere
zorgMeer
werkplezierBetere
continuïteit
personeelFinancieel
gezondEfficiëntere
organisatorische
processen

MIC meldingen

Melding Incident Cliënt

Dataplatform

Inzicht in benodigde
ondersteuning en
zorgData-
activiteiten(Snelle) signalering
verandering gedrag,
gezondheid en risico's

Vroegsignalering

Aanpassen zorgprofiel
*Indien nodig*Korte
termijn
effectenVergroten
veiligheidBetere afstemming
zorgvraag -
zorgaanbodPassend
zorgprofielMinder onnodige
controles en
handelingenBetere prioritering cliëntenzorg
*Bepalen welke zorgactiviteiten
meer of minder voorrang krijgen*Lange
termijn
effectenMeer eigen
regie cliëntBetere
kwaliteit zorgEfficiëntere
zorgMeer
werkplezierBetere
continuïteit
personeelFinancieel
gezondEfficiëntere
organisatorische
processen

ECD

Dataplatform

Data-activiteiten

Sentiment analyse van rapportage
Emotionele toon (positief, neutraal, negatief) van rapportages

Spraakgestuurd rapporteren met behulp van AI

(Snelle) signalering
verandering gedrag,
gezondheid en risico's

Vroegsignalering

Aanpassen zorgprofiel
Indien nodig

Ondersteuning
ontvangen bij
administratieve taken

Korte termijn effecten

Vergroten veiligheid

Betere afstemming
zorgvraag -
zorgaanbod

Passend
zorgprofiel

Informatie
sneller
beschikbaar

Minder registratielast/
administratieve druk
personeel

Minder onnodige
controles en
handelingen

Betere prioritering cliëntenzorg
*Bepalen welke zorgactiviteiten
meer of minder voorrang krijgen*

Betere samenwerking,
communicatie en
overdracht

Meer tijd voor
persoonlijk
contact met cliënt

Verlaging
werkdruk

Minder
ziekteverzuim

Lange termijn effecten

Meer eigen
regie cliënt

Betere
kwaliteit zorg

Efficiëntere
zorg

Meer
werkplezier

Betere
continuïteit
personeel

Financieel
gezond

Efficiëntere
organisatorische
processen

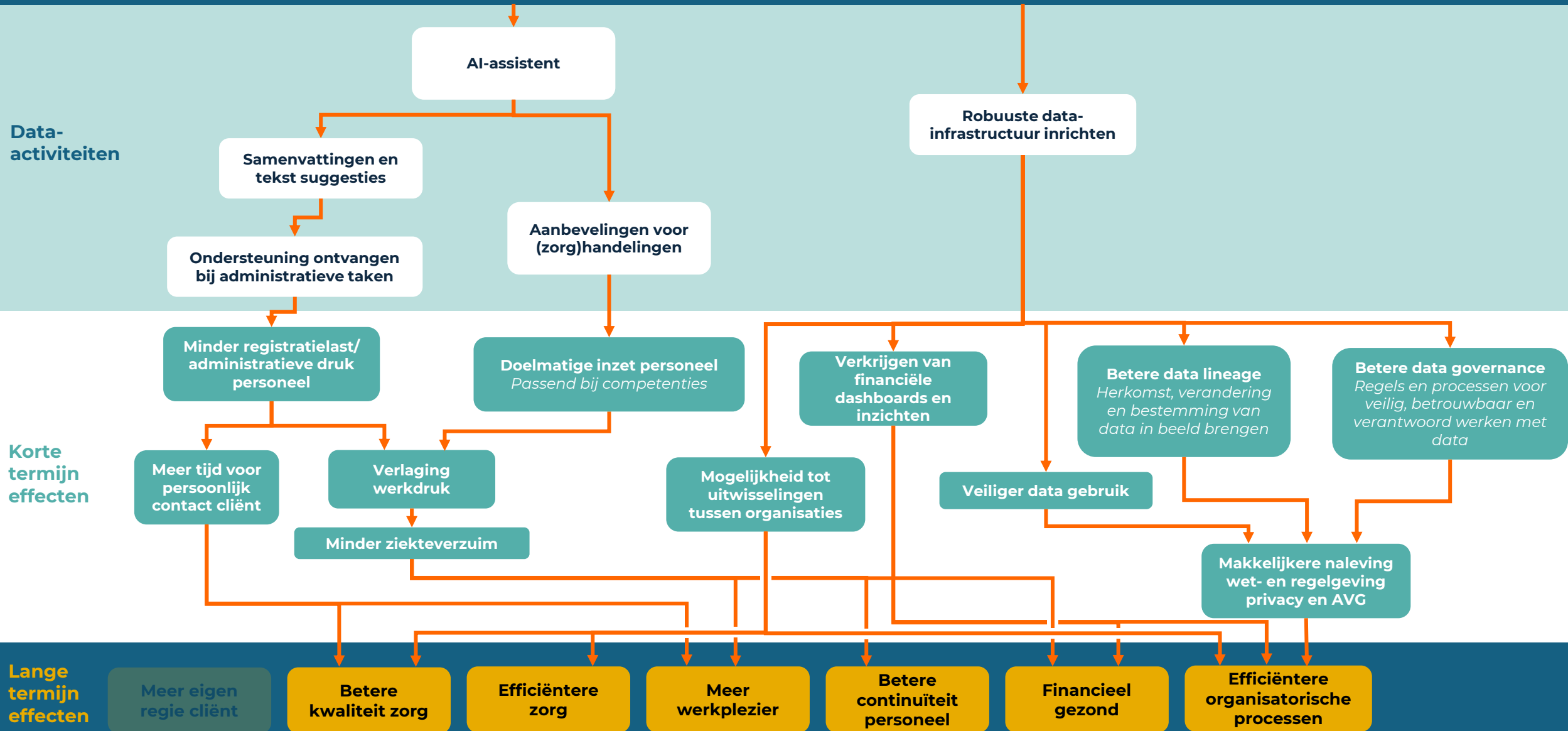
Roosterplanning systeem

Dataplatform

Data ondersteunde
capaciteitsplanningVerkrijgen van inzichten
en voorspellingen
personeelsplanningInzicht in
vaardigheden teamBetere strategische
personeelsplanningBetere
voorspelling
personeelskrapteDoelmatige inzet personeel
*Passend bij competenties*Minder PNIL
*= personeel niet in
loondienst*Minder
ziekteruizumLange
termijn
effectenMeer eigen
regie cliëntBetere
kwaliteit zorgEfficiëntere
zorgMeer
werkplezierBetere
continuïteit
personeelFinancieel
gezondEfficiëntere
organisatorische
processenData-
activiteitenKorte
termijn
effecten

Data platform

Colofon

Auteurs

Michelle van Mierlo en Agnes van der Poel

Met dank aan

Projectleiders van Abrona, Calidus, Elver, De Parabool & Odion
Ruud de Nooij, Ellen van den Broek, Suzan Vlaming, Lilian Maarleveld en
Brigitte Boon, team Leren Werken met Data
Adviseurs en onderzoekers van Academy Het Dorp

Over het programma

Deze publicatie is gemaakt in het programma 'Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg', dat wordt uitgevoerd door Academy Het Dorp en Academische Werkplaats ZorgTechnologie in de Gehandicaptenzorg (ZoTeG), met financiering van het ministerie van VWS. Het is onderdeel van de Toekomstagenda 'Zorg en ondersteuning van mensen met een beperking' (2023-2026). Over 'data' in de Toekomstagenda:

"We willen dat de gehandicaptensector meer inzicht krijgt in de effecten van het gebruik van data op de kwaliteit van zorg en ondersteuning, zodat zorgaanbieders bewuster kunnen kiezen voor de wijze waarop zij data gebruiken om de zorg te optimaliseren."

Voor meer informatie, bezoek de website www.lerenwerkenmetdata.nl.

Bronvermelding

Alle informatie uit deze publicatie mag overgenomen worden, mits met juiste bronvermelding: van Mierlo, M. & van der Poel, A. (2026). Praatplaat Databronnen en effecten van data-ondersteund werken. Arnhem: Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg / Academische Werkplaats ZoTeG.

© Academy Het Dorp / ZoTeG / Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg, 2026

Kemperbergerweg 139e
6816 RP Arnhem
www.academyhetdorp.nl
Contact: data@academyhetdorp.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

